

njegovega srca. Slab je bil in plašen kakor otrok in si ni upal, da bi pokazal ljudem lepoto, ki je bila v njegovem srcu. Mislil je tuje misli in ustvarjal tuja dela po tujih zapovedih.

Takrat sva se ločila in sva šla vsak po svojih potih in se nisva srečala pet let.

Kakor pred petimi leti je bil, samo da je nosil dostojno suknjo in skrbno počesano, nekoliko redko brado. Dokopal se je bil do belega kruha. Videl sem njegova dela — ustvarjena so bila po drugih zapovedih, ki niso bile prejšnjim čisto nič podobne. Slab in mehak je bil kakor prej in čas, ki je prinašal vsako uro nove evangelije, ga je gnetel kakor testó. Samo časih, iz barve, iz črte, je zasijalo nekaj neznanega — zatrepetala je lepota, ki je bila v njegovem srcu in ki si ni upal, da bi ji odprl duri.

»Ali si bil kaj doma?«, sem ga vprašal.

Ozrl se je z nemirnim pogledom v stran in je zardel.

»Ne še...«

In potem je nadaljeval hitro in z istim trepetajočim glasom kakor pred petimi leti:

»Letos pojdem. Zdajle še ne morem, ampak čez mesec dni, ali pa še prej... Tako daleč, se mi zdi, da je domovina že od mene in bojim se, da mi ne izgine popolnoma izpred oči... Letos pojdem...«

Na ustnicah sem mu videl in v očeh in slišal sem iz glasu njegovega, kako je glodalo v njem globoko domotožje, slasti in bolečine polno.

In spoznal sem in prestrašil sem se, ko mi je pripovedoval.

»Nekoč, predlanskim, sem se bil že čisto napravil. Stanovanje sem bil že odpovedal, vse sem bil že pospravil in bil sem že na kolodvoru. Ali ko sem bil na kolodvoru, sem se vrnil, sam nisem vedel, zakaj, kakor da bi me bil kdo poklical. Žal mi je bilo potem in bolan sem bil nekaj časa...«

Toliko trpljenja je bilo v njegovem pripovedovanju da mi je bilo samemu težko pri srcu.

Ločila sva se in gledal sem za njim, ko je šel počasi po široki vroči cesti proti predmestju.

Privezan je bil z močno vrvjo in se ni mogel geniti. Če bi stopil v kupé, bi ga potegnili za vrat in za roke vznak nazaj na peron. In koprnenje je glodalo neprestano v njegovem srcu, zmirom globlje je glodalo, tako da so se že na obrazu poznala znamenja velike bolečine in da je stokal v sanjah.

SONETI. FRAN VALENČIČ. DUNAJ.

I.

Zvezdice vse, cekine dragocene,
kar v tihi noči jih blesti ljubkó,
zaznamoval, zapisal je skrbno
preslavni astronom na pergamene.

Do zadnje vse, izpustil ni nobene.
Skrivnostno zamrmral: Tako, takó,
prečudno res je delo božje to, —
in spravil vse v predale zaprašene.

A zvezdi dve še hrani stvavnica.
Nebó v njih vidim, morje, paradiž.
Kakó pač te si mogel pozabiti?!

Že vem, že vem, saj ti po dnevu spiš,
ko oni v sencí žameta žariti
svetlejšé, lepše kot polarnica.

II.

Bežijo ure, tiha noč prispeje,
tam v daljah luna priveslá mirnó.
Po gozdu slavci pesem zapojó,
nad logom hladni vetrček zaveje.

A Morfej se prijazno mi nasmeje,
ko k miru trudno leže mi teló.
Zasniva me, ne vem kedaj, kako...
Objamejo me sanje najkrasneje.

Kot rajski sen ti prišla si lahnó,
devojka, v srce moje. Kdaj? Ne vem.
Te slike pa, kdo bi ne bil vesel!

Pač vredna si, da nosiš dijađem,
saj tvojo glavico bi znal samó
naslikati le mojster Rafael.